

ADVIES 123

WIJZIGING VAN HET BOF-BESLUIT

25 september 2008

ADVIES 123

WIJZIGING VAN HET BOF-BESLUIT

25 september 2008

Inhoud

SITUERING	3
BEKNOPTTE SAMENVATTING BESLUIT	3
AANPASSING VERDEELSLEUTEL.....	3
ONTWIKKELEN VAN HET VABB-SHW	4
INVOEREN TENURE TRACK SYSTEEM	4
ADVIES.....	5
INVOEREN TENURE TRACK SYSTEEM	5
VABB-SHW EN AANPASSING VERDEELSLEUTEL	7
GEEN CATEGORIEËN UITSLUITEN	7
EERDER TEKSTUELE OPMERKINGEN.....	8

Advies bij het voorontwerp van besluit houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 september 2000 betreffende de financiering van de Bijzondere Onderzoeksfondsen aan de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap

SITUERING

Op 22 juli 2008 vroeg minister Patricia Ceysens, mede namens haar collega minister Frank Vandenbroucke, de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid om advies bij het voorontwerp van besluit houdende wijziging van het 'BOF-besluit' van 8 september 2000 en dit uiterlijk tegen 25 september 2008.

De Commissie Wetenschapsbeleid heeft het advies voorbereid.

BEKNOPTE SAMENVATTING BESLUIT

AANPASSING VERDEELSLEUTEL

Zoals bepaald in het artikel 168 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap draagt de Vlaamse Gemeenschap bij in de financiering van het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek van de universiteiten. De voorwaarden zijn vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 8 september 2000 betreffende de financiering van de Bijzondere Onderzoeksfondsen aan de universiteiten, het zogenaamde BOF-besluit. De verdeelsleutel die wordt gebruikt om aan elke universiteit een gedeelte van deze middelen toe te kennen, was toen louter gebaseerd op kwantitatieve criteria zoals het aantal afgeleverde tweedecyclus diploma's, het aantal afgeleverde doctoraatsdiploma's en de omvang van de werkingstoelagen.

In 2003 gebeurde een eerste wijziging aan het BOF-besluit die de aanzet gaf tot de invoering van een kwalitatief luik in de BOF-sleutel; de citaties en publicaties werden mee in rekening gebracht. Met de tweede wijziging van 8 december 2006 werd ook een diversiteits- en mobiliteitscoëfficiënt in de verdeelsleutel ingebracht. Tegelijk werden de regels voor de Methusalemfinanciering in het besluit ingeschreven. De VRWB bracht bij beide wijzigingen een advies uit (respectievelijk advies 80 en advies 103).

Het voorliggende ontwerpbesluit voorziet in een verdere verfijning van de BOF-sleutel. Deze is hoofdzakelijk gericht op een uitbreiding van de dekking van de door de gemeten output bestreken disciplines, bevat maatregelen ten gunste van de humane wetenschappen (gelet op hun onvolledige representativiteit in de gemeten output) en versterkt het effect van 'kwaliteit' in de publicaties.

De aanpassing gebeurt in twee stappen:

- onmiddellijk: de uitbreiding naar andere internationale bibliografische bestanden;
- vanaf 2011: de uitbreiding gebaseerd op gegevens uit het Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand (VABB) - Sociale en Humane Wetenschappen.

ONTWIKKELEN VAN HET VABB-SHW

Om de dekkingsgraad van de wetenschappelijke output van de Vlaamse onderzoekers in de geestes- en in de sociale wetenschappen te verhogen, wordt het Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand (VVAB) ontwikkeld. Daarin zal de wetenschappelijke output van de Vlaamse onderzoekers die aan minimale kwaliteitsstandaarden voldoet, verwerkt worden in een databestand. De publicaties die daarin verwerkt zijn, kunnen dan worden meegerekend om de BOF-verdeelsleutel te berekenen. De verfijning van de parameters van de verdeelsleutel voor het BOF-budget en de ontwikkeling van het VABB hangen dus zeer nauw met elkaar samen. Daarom wordt ervoor gekozen om beide doelstellingen in één besluit van de Vlaamse Regering te realiseren.

Het Financieringsdecreet voegde aan deel VI van het Aanvullingsdecreet¹ van 19 maart 2004 reeds een titel IV quater toe, waarin de Vlaamse Regering ermee werd belast de architectuur, de inhoudelijke opbouw en de bewaking van de kwaliteitszorg van een Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand vast te leggen.

In voorliggend besluit worden de nodige bepalingen opgenomen die het opzetten van het VABB-SHW mogelijk maken: de kenmerken ervan worden vastgelegd, het Steunpunt voor O&O-indicatoren wordt belast met het beheer ervan en het stelsel van kwaliteitszorg voor de bewaking van de kwaliteit van dit bestand wordt vastgelegd.

Het decreet van 4 juli 2008 betreffende het onderwijs XVIII verankert het Steunpunt O&O Indicatoren decretaal als Expertisecentrum Onderzoeks- en Ontwikkelingsmonitoring. In voorliggend ontwerpbesluit worden de kerntaken van het Expertisecentrum vastgelegd.

INVOEREN TENURE TRACK SYSTEEM

Een laatste belangrijk onderdeel van voorliggend ontwerpbesluit betreft de invoering van tenure track mandaten.

Artikelen V.1, V.2 en V.4 van het decreet betreffende het onderwijs XVIII voerden in het universiteitendecreet een aantal bepalingen in die het mogelijk maken binnen het ZAP een 'tenure track' stelsel uit te bouwen, waarmee jonge onderzoekers sneller uitzicht krijgen op een wetenschappelijke loopbaan als lid van het Zelfstandig Academisch Personeel.

De universiteiten krijgen de mogelijkheid een gedeelte van de overheidsbijdrage aan het BOF over te dragen naar de werkingstoelagen om hiermee tenure track mandaten te financieren.

Tot slot omvat voorliggend ontwerpbesluit een aantal kleine technische wijzigingen.

---

¹ Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

ADVIES

WIJZIGINGEN AAN BOF-BESLUIT ZIJN STAP IN GOEDE RICHTING

1. De VRWB is zich ervan bewust dat dit voorontwerp van besluit tot stand is gekomen na een lang voorbereidingstraject, en in nauw overleg met de VLIR. Voorliggende wijziging van het BOF-besluit is zeker een stap in de goede richting en wordt dan ook met enthousiasme onthaald.
2. Daarnaast meent de Raad toch een aantal voorstellen tot verbetering te kunnen maken, zoals hieronder geformuleerd.

INVOEREN TENURE TRACK SYSTEEM

Looptijd voor BOF-ZAP mandaten

Art. 9, 4° - gewijzigd art. 9

“Deze middelen kunnen worden besteed voor aansluitend hernieuwbare mandaten met een looptijd tussen 1 en 5 jaar. De maximale totale looptijd is 10 jaar.”

De per 1 oktober 2000 overgehevelde vroegere vast aangestelde vorsers van het FWO die gerangschikt werden als lid van het ZAP, vervullen een BOF-ZAP mandaat - gefinancierd vanuit het BOF - dat normaal ten einde loopt op 1 oktober 2010 (cf. bovenvermelde beperking in looptijd).

3. Een algemene eenmalige overheveling van deze vrij grote groep mandaathouders naar het ZAP-kader - dat ten laste is van de werkingsmiddelen - zou een te grote druk leggen op de 70/30-regel die van toepassing is voor de personeelsformatie van het academisch personeel in de universiteiten (art. 159 van het universiteitendecreet) en ook op de 80% regel voor wat betreft het maximale aandeel van loonkosten in de werkingsuitkeringen.

Bovendien is de VRWB van mening dat die mensen, met een uitgesproken onderzoeksprofiel, die op het toppunt staan van hun creativiteit en succesvol zijn in hun domein, de kans moeten krijgen zich hierin verder te ontplooiën via het BOF-ZAP en niet mogen belast worden met een grote onderwijsopdracht.

Om bovenstaande redenen vindt de VRWB de absolute verplichting om elke BOF-ZAPer na tien jaar over te hevelen te streng. De Raad vraagt daarom dat hiervoor minstens een uitdovend systeem op langere termijn wordt uitgewerkt, zodat de mogelijkheid bestaat dat mandaathouders langer dan tien jaar in het BOF-ZAP-kader kunnen blijven.

4. Naast hogervernoemde ex-FWO BOF-ZAP-mandaten met langere looptijd, zou een beperkt BOF-ZAP contingent met langere looptijd ook een ideale manier zijn om in continuïteit te voorzien op langere termijn voor extern aangetrokken Odysseusvorsers. Volgens de Raad dient zich immers een analoge problematiek aan voor deze Odysseusmandaten.

Criteria voor tenure track mandaten - omvang aanstelling

Art. 7 – ingevoegd art. 6, §4

“- de aanstellingen hebben minstens een omvang van 0.8 VTE”

5. Het Onderwijsdecreet XVIII bepaalt dat docenten in het tenure track stelsel een minimum aanstelling van 50% op het BOF dienen te hebben. Het is niet duidelijk waarom dit criterium zou worden verstrengd voor de tenure track mandaten die in dit artikel worden bedoeld. De VRWB stelt voor om de criteria in voorliggend ontwerpbesluit in lijn te brengen met de criteria die in het onderwijsdecreet worden gehanteerd (50% aanstelling).

De VRWB benadrukt tegelijkertijd dat een voltijdse academische opdracht voor deze postdoc onderzoekers, die zich in een cruciale periode van hun loopbaan bevinden, wel een noodzaak is.

6. De Raad blijft van mening dat het tenure track systeem voor alle docenten zou moeten gelden, zoals uitgewerkt in het oorspronkelijke VLIR-voorstel. In het voorontwerp van het onderwijsdecreet XVIII blijft echter daarnaast het gewone loopbaanpad van vastbenoemd docent behouden, waardoor er twee sporen voor docenten worden gecreëerd.

BOF-ZAP

Art. 7 – ingevoegd art. 6, §2, 1° en 2°

7. Opgemerkt wordt dat er verschillen bestaan tussen BOF-ZAP type 1, zoals bedoeld in 1°, en BOF-ZAP type 2, zoals bedoeld in 2°, overeenkomstig het BOF-besluit 2006, art. 3, 2° (ter aanpassing van art. 6, §3). De verschillen betreffen de aanstellingsomvang (voltijds versus 80%) en de omvang van de onderwijsopdracht (60 lesuur per semester versus 60 lesuur per semester, gemiddeld over 3 jaar). Er is geen bezwaar om deze twee types naast elkaar te laten bestaan, maar het verdient aanbeveling om te verduidelijken dat type 1 betrekking heeft op BOF-ZAP mandaten waarvan de aanstelling of benoeming gebeurd is voor 1 januari 2007, en waarvoor er voortaan bijgevolg geen aanstellingen of benoemingen meer gebeuren.

Dit impliceert ook dat de verwijzing naar 1° in art. 6, §3 mag weggelaten worden, wegens niet meer relevant.

Evaluatie van het tenure track stelsel

Art. 11, 3° - ingevoegd art. 12, §6

8. Bij de evaluatie van het tenure track stelsel wordt o.m. nagegaan of het doel (m.n. het verhogen van het aantal ZAP-vacatures) bereikt werd. De VRWB stelt voor om dit aldus te verduidelijken in het besluit. *“Bij de evaluatie van het tenure track stelsel, zoals bepaald in het tweede lid van art. 64 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, ingevoegd bij decreet van [...] 2008 betreffende het onderwijs XVIII, wordt bijzondere aandacht besteed aan de evolutie van de verhouding tussen het aantal docenten in het tenure track stelsel ten opzichte van het totaal aantal docenten, aan de invloed ~~impact~~ van het tenure track stelsel op de blijvende verhoging van het aantal ZAP-vacatures, en aan de beoordelingswijze van de mandaathouders in het tenure track stelsel.”*

Peer review

Art. 2 – ingevoegd art. 1 quater

“Om opgenomen te worden in het VABB-SHW dient een publicatie aan volgende criteria (“ondergrens”) te voldoen:

- ...
- ...
- ...
- *ze dient voor verschijnen beoordeeld te zijn in een peer review proces door wetenschappers die expert zijn in de betrokken (deel)discipline(s); Peer review dient te gebeuren door een editorial board, door een vast leescomité, door externe referees of door een combinatie van deze types.”*

9. Het is belangrijk om te specificeren dat deze peer review aantoonbaar dient te zijn, zodat het Gezaghebbend Panel kan nagaan of er daadwerkelijk met peer review wordt gewerkt. Het volstaat niet dat de redactie van een tijdschrift of een uitgever verklaart dat een publicatie beoordeeld werd in een peer review proces. De VRWB stelt voor om het criterium betreffende peer review als volgt aan te vullen: *“Ze dient voor verschijnen beoordeeld te zijn in een aantoonbaar peer review proces door wetenschappers”.*

Toetsing van het VABB-SHW telschema door een panel

Art. 4, 7° - ingevoegd art. 3, §8ter

10. In voorliggend ontwerpbesluit wordt verwezen naar een toetsing van het VABB-telschema door een panel van niet in België werkzame onderzoekers. In de veronderstelling dat dit panel overeenkomt met het Evaluatiepanel zoals bepaald in art. 1quindcies (pag. 7), wordt voorgesteld om ter verduidelijking ook in dit artikel dezelfde voorwaarden op te nemen die geldig zijn voor het Evaluatiepanel.

Bezwarenregeling validatie publicaties

Art. 4, 12° - ingevoegd art. 3, §14 en §15

11. De ingevoegde artikels beschrijven de validatieprocedure voor het vastleggen van de publicatie- en citatiegegevens. Het is echter aangewezen om ook in een bezwarenregeling te voorzien, teneinde een beslissing te kunnen nemen bij mogelijke betwistingen.

GEEN CATEGORIEËN UITSLUITEN

12. De VRWB stelt voor dat erop wordt toegezien dat bij de opsomming ‘bijzonder academisch’ personeel (art. 4) geen categorieën worden uitgesloten.

13. De VRWB vraagt ook dat erop wordt toegezien dat de tenure track mandaten genderneutraal zijn en verwijst als voorbeeld hiervoor naar de modaliteiten bij het FWO.

EERDER TEKSTUELE OPMERKINGEN

14. In art. 11 en art. 15 van het BOF-besluit wordt verwezen naar art. 6, §3. In het voorliggend ontwerpbesluit wordt art.6 gewijzigd, zodat nu in art. 11 en art. 15 van het BOF-besluit dient verwezen te worden naar het nieuwe art.6, §2.

15. Stap 4 van het recursief algoritme (– art. 4, 9° - ingevoegd art. 3, §11bis –) is redundant en mag bijgevolg geschrapt worden.

Danielle Raspoet
Secretaris

Karel Vinck
Voorzitter

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB), opgericht bij decreet van 15 december 1993, is het adviesorgaan voor de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement inzake elke aangelegenheid betreffende het wetenschaps- en innovatiebeleid. De VRWB is een uniek forum waar vooraanstaande actoren uit de academische en sociaal-economische wereld zich beraden over de algemene krachtlijnen van het te voeren wetenschaps- en innovatiebeleid in Vlaanderen.

De VRWB is samengesteld uit een voorzitter en zestien leden, allen benoemd op grond van hun deskundigheid en/of betrokkenheid bij het wetenschaps- en innovatiebeleid in Vlaanderen. Zes van deze leden worden voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), telkens drie door de werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de SERV, en vier leden worden rechtstreeks benoemd door de Vlaamse regering. Vijf hoge ambtenaren uit de Vlaamse administratie nemen met raadgevende stem deel aan de vergaderingen.

Uitgave van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB)

K. Vinck, voorzitter
D. Raspoet, secretaris

Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid
Koloniënstraat 56 - 7e verd.
B-1000 Brussel

Tel. +32 (0)2 212 94 10
Fax +32 (0)2 212 94 11
e-mail: vrwb@vlaanderen.be
website: www.vrwb.be

